

- © Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.
- © The present text and the authorisation to republish it were granted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.
- © La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées sous l'autorité de la Cour Constitutionnelle de la République de Moldova à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

Clasens v. Belgia - [26564/16](#)

Hotărârea 28.5.2019 [Secția a IV-a]

Articolul 3

Tratament degradant

Lipsa unui serviciu minim care să asigure satisfacerea nevoilor primare ale deținuților în timpul unei greve organizate de paznicii penitenciarelor: *încălcare*

Articolul 13

Remediu efectiv

Deficitul structural care a condus la ineficiența ordinului privind asigurarea satisfacerii nevoilor primare ale deținuților în timpul unei greve organizate în penitenciare: *încălcare*

În fapt – În primăvara anului 2016, greve ale paznicilor penitenciarelor au afectat închisorile din Bruxelles și Valonia. În absența unui serviciu minim garantat în închisorile din Belgia, regimul obișnuit de detenție a fost suspendat de câteva ori în moduri diferite, în funcție de penitenciarul vizat.

Pe durata grevei – aproape două luni – reclamantul nu a avut acces la activități în afara celei: stătea închis în celula sa 24 de ore pe zi, cu excepția unei perioade de o oră la fiecare trei zile în curtea de recreere, și putea să facă baie doar de două ori pe săptămână, fără posibilitatea de a obține produse de igienă, a căror distribuție a fost întreruptă.

De la începutul grevei, câțiva deținuți, inclusiv reclamantul, i-au solicitat judecătorului pentru cereri de urgență și au obținut un ordin care îi impunea statului să asigure un regim minim pentru satisfacerea nevoilor primare ale persoanelor deținute în închisoare, neconformarea fiind supusă sancționării. În ciuda eforturilor depuse de guvernatorul închisorii și a intervenție poliției, s-a dovedit imposibilă restabilirea asigurării legale a nevoilor primare: nu a existat nicio ameliorare substanțială ale condițiilor de detenție. În 2017, curtea de apel a redus cuantumul sancțiunilor, însă a menținut constatarea împotriva statului, pentru că a existat o încălcare a demnității umane.

În drept

Articolul 3 (*aspecte de drept substanțial*): A existat un consens între observatorii care au vizitat sediul cu referire la descrierea condițiilor materiale de detenție în penitenciar în timpul grevei (vezi mai sus). Chiar curtea de apel a utilizat aceste rapoarte pentru a conchide că o asemenea situație a încălcat demnitatea umană.

Aceste condiții materiale de detenție au fost agravate prin consecințele lipsei unui cadru legal privind asigurarea continuității sarcinilor paznicilor în timpul perioadelor de grevă: deținuții s-au pomenit dependenți de refuzul de a lucra al unui număr mare de paznici și obligați să accepte ilegalitatea și incertitudinea regimului minim asigurat, fără să cunoască când greva va lua sfârșit și, prin urmare, fără nicio perspectivă de a vedea ameliorarea situației. Ei au fost lipsiți de aproape orice contact cu lumea de afară, de utilizarea telefonului, de vizitele de familie sau de întâlnirile cu avocații lor.

A existat un deficit critic de personal în penitenciar. Niciunul din rapoartele întocmite după vizita la penitenciar în timpul grevei nu a sugerat că prezența ofițerilor de poliție, repartizați, în principal, pentru securitate și supraveghere, a contribuit la o îmbunătățire semnificativă a vieții de zi cu zi a deținuților.

Efectul cumulativ al lipsei continue de exerciții fizice, încălcările repetate ale normelor de igienă, lipsa contactului cu lumea de afară și incertitudinea privind satisfacerea nevoilor sale primare au provocat pentru reclamant, fără îndoială, suferințe de o intensitate care depășește nivelul inevitabil al suferinței inerente detenției. Aceste condiții de detenție au constituit un tratament degradant.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 13 coroborat cu articolul 3: Lipsa unui cadru legal care să asigure continuitatea prestării sarcinilor paznicilor din penitenciar în timpul perioadei de grevă a compromis executarea unei decizii favorabile pronunțată de tribunalul de drept comun ca răspuns la cererea urgentă a reclamantului, având în vedere faptul că asigurarea serviciilor minime pentru deținuți era, oricum, dependentă de fluctuațiile grevei.

Având în vedere acest deficit structural fundamental, reclamantul nu a beneficiat, așadar, de accesul la un remediu apt să-i ofere o redresare a situației a cărei victimă era și care să prevină continuarea presupuselor încălcări.

Concluzie: încălcare (unanimitate).

Articolul 41: 3,480 EUR în privința prejudiciului moral suferit.